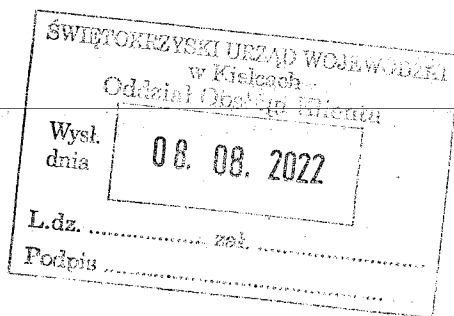

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

PSZ.II.431.30.2022

Kielce, dnia 03.08.2022 r.

Pani Agnieszka Partyka
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Moskorzew 42
29-130 Moskorzew

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Moskorzewie w dniu 8.07.2022 r.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie:

- art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 r., poz. 447).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. Pani Katarzyna Arendarska - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 497/2022 z dnia 04.07.2022 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Pani Anna Konieczna – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 498/2022 z dnia 04.07.2022 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

3. **Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:**
 - a) **Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.**
 - b) **Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.**
4. **Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.**
5. **Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.**
6. **Koordinowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.**

Okres objęty kontrolą: 01.01.2021 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Organizacja pracy z rodziną na terenie gminy Moskorzew.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie jest jednostką organizacyjną gminy Moskorzew, który funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Statut Ośrodka ustanowiony został Uchwałą Nr XXXVI/174/18 Rady Gminy Moskorzew z dnia 6 września 2018 r. W § 1 Statutu wskazano, że Ośrodek działa na podstawie m.in. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i innych aktów prawnych. Uchwałą Nr V/29/2019 Rady Gminy Moskorzew z dnia 29 stycznia 2019 r. w Statucie wprowadzono zmiany uwzględniając realizację przez Ośrodek zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Regulamin organizacyjny Ośrodka wprowadzony został Zarządzeniem Nr 3/2018 Kierownika GOPS w Moskorzewie z dnia 3.10.2018 r. W strukturze organizacyjnej wskazano m.in. stanowisko asystenta rodziny oraz określono jego zadania zgodnie z zapisami art. 15 ust. 1

ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z analizy dokumentu wynika, że w § 11 regulaminu, który określa zadania i kompetencje asystenta rodziny nie ujęto wszystkich zadań o których mowa w w/w ustawie, tj. art. 15 ust. 1 pkt 2 i 13 a.

Kierownik GOPS posiada upoważnienie Wójta Gminy Moskorzew nadane Zarządzeniem nr 47/2021 z dnia 1 października 2021 r. m.in. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz dotyczących ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (zał. nr 2).

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Moskorzew posiada opracowany 3-letni *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024*, przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/232/2022 Rady Gminy Moskorzew z dnia 4 marca 2022 r.

Podstawę prawną realizacji *Programu* wskazano: ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę o pomocy społecznej, ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Brak natomiast ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zgodnie z zapisami *Programu* głównym jego realizatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie przy współpracy m.in. z: Urzędem Gminy w Moskorzewie, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, PCPR we Włoszczowie, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi, policją, placówkami oświatowymi i służby zdrowia z terenu gminy. Realizacja *Programu* odbywać się będzie we współpracy z w/w instytucjami w sposób ciągły i systematyczny w wyznaczonych ramach czasowych tj. w latach 2022-2024.

Program jako cel główny zakłada „odnowienie utraconych lub osłabionych zdolności rodziny do pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wzmocnienie działań profilaktycznych i aktywizujących oraz zwiększenie jakości świadczonych usług na rzecz rodziny celem pozostania lub powrotu dziecka do rodziny”, który będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

- Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.
- Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku.
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
- Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.

Do każdego z celów szczegółowych określono zadania służące ich realizacji np.: systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS, objęcie dzieci dożywianiem, zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej, monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin wymagających wsparcia, wspieranie rodziny poprzez pracę socjalną oraz wsparcie asystenta rodziny, pomoc w dostępie do specjalistycznej pomocy np. psychologa, logopedy i prawnika, współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi w środowisku lokalnym na rzecz rodzin. W *Programie* nie ujęto planów odnośnie powstania rodzin wspierających oraz funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, które są ważnymi elementami wsparcia rodzin w środowisku oraz należą do zadań własnych gminy.

Z analizy dokumentu wynika, że adresatami *Programu* są rodziny zamieszkujące na terenie gminy Moskorzew, w szczególności rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Efektom realizacji *Programu* ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz zwiększenie świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi.

W *Programie* ujęto źródła finansowania jakimi mają być środki własne gminy, dotacje oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł. *Program* jest dokumentem otwartym w związku z tym podlega ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ust. 1 - „W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań; ust. 2 - Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny”.

W trakcie kontroli nie przedstawiono sprawozdania z realizacji poprzedniego *Programu*. Kierownik Ośrodka złożyła wyjaśnienie, z którego wynika, że z uwagi na brak zatrudnionego asystenta rodziny *Program* nie był realizowany a tym samym nie przedstawiono sprawozdania z jego realizacji (zał. nr 3).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że aktualny *Program* zakłada podstawowe wsparcie w zakresie poprawy jakości życia rodzin z gminy Moskorzew. Założenia *Programu*, to głównie praca ośrodka pomocy społecznej we współpracy z różnymi instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie oraz realizacja zadań przez asystenta rodziny.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

2. Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

W kontrolowanym okresie tj.: od stycznia 2021 r. do końca czerwca 2022 r. Ośrodek nie zatrudniała asystenta rodziny. Asystent został zatrudniony od 1 lipca 2022 r. na podstawie umowy zlecenie (zał. nr 4). Osoba zatrudniona na stanowisku asystenta rodziny posiada kwalifikacje zgodne z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. posiada wykształcenie wyższe na kierunku socjologia (zał. nr 1 cz. II). W aktach osobowych asystenta rodziny znajdowały się dokumenty potwierdzające wykształcenie oraz stosowne oświadczenia potwierdzające spełnianie pozostałych wymagań, o których mowa w cyt. artykule. Z analizy zapisów umowy zlecenia wynika, że nie zawiera ona wszystkich zadań asystenta, o których mowa w art. 15 ust. 1 cyt. ustawy tj. brak pkt 10, 11, 13 i 13a. Wobec powyższego w/w umowę należy uzupełnić o brakujące zadania.

W trakcie kontroli nie stwierdzono łączenia wykonywania obowiązków asystenta rodziny z zadaniami pracownika socjalnego na terenie gminy Moskorzew oraz prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę, o których mowa w art. 17 ust. 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci –
a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta:

W okresie objętym kontrolą pod opieką asystenta rodziny było 6 rodzin, w których przebyło 9 dzieci. Rodziny zostały objęte wsparciem asystenta od lipca 2022 r. Dominujące problemy jakie występowały w rodzinie to: problemy opiekuńczo-wychowawcze, niezaradność życiowa, problem alkoholowy, konflikty, bezrobocie, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, problemy szkolne i przemoc.

W trakcie kontroli sprawdzono dokumentację wszystkich rodzin objętych opieką asystenta. Ze względu na fakt, że asystent pracuje z rodzinami od lipca bieżącego roku, dokumentacja nie jest pełna.

Procedura przydzielania rodzinie asystenta prowadzona jest zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. tj. w przypadku, gdy ośrodek pomocy

społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, a następnie występuje do kierownika ośrodka z pisemnym wnioskiem o przydzielanie asystenta danej rodzinie (zał. nr 5). Na wniosku znajduje się adnotacja od kiedy asystent zostaje przydzielony, podpis członka rodziny i kierownika. W dalszej kolejności podpisywana jest przez rodzinę zgoda na podjęcie współpracy rodziny z asystentem (zał. nr 6).

Praca z rodziną prowadzona jest w oparciu o *Plan pracy z rodziną* (zał. nr 7). Plany opracowywane zostały przez asystenta we współpracy z członkami rodzin, a następnie podpisane przez asystenta, członka rodziny i zatwierdzone przez kierownika GOPS. Ze względu na okres zatrudnienia asystenta, plany opracowane zostały na okres 3 miesięcy. Plany zawierają następujące informacje: dane osobowe rodziny, cel główny pracy z rodziną, przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodziny, cele wskazane przez rodzinę, zasoby i możliwości rodziny, ograniczenia rodziny utrudniające rozwiązywanie trudnej sytuacji życiowej, działania i zakładane cele do osiągnięcia przez rodzinę, termin oceny planu oraz podpisy: członka rodziny, asystenta oraz kierownika GOPS. Zaplanowane cele i działania uwzględniają problemy rodziny, a ich realizacja ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej rodziny.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że 3 rodziny biologiczne, z których 5 dzieci przebywa w pieczy zastępczej nie były objęte wsparciem asystenta z uwagi na brak zatrudnionego w Ośrodku asystenta. Z informacji przedstawionych w zał. nr 1 cz. V w przypadku jednej rodziny matka nie żyje, a ojciec przebywa za granicą, w przypadku drugiej rodziny – ojciec zamieszkuje na terenie innej gminy, a matka jest osobą niepełnosprawną i niezaradną życiowo, natomiast w przypadku trzeciej rodziny matka nie żyje, a ojciec mieszka na terenie innej gminy.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 w/w ustawy *praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną*, a jednym z zadań asystenta rodziny, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy *jest opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej*.

Praca asystenta dokumentowana jest również w: *dzienniku pracy asystenta rodziny* (zał. nr 8), *karcie informacyjnej dotyczącej rodziny* (zał. nr 9), opisie warunków mieszkaniowych (zał. nr 10), opisie sytuacji szkolnej dziecka (zał. nr .11) oraz notatkach służbowych z wizyt w środowisku i innych kontaktów z rodziną (zał. nr 12).

Ze względu na fakt, że asystent zatrudniony jest od 1 lipca 2022 r., nie wszystkie

zadania asystenta, o których mowa w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej były realizowane. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli, dokumentacji prowadzonej przez asystenta oraz z załącznika nr 1 do kontroli ustalono które zadania były realizowane i w jaki sposób przebiegała ich realizacja:

- **udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego** – nie udzielano pomocy i wsparcia w powyższym zakresie;
- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych** – nie udzielano pomocy i wsparcia w powyższym zakresie;
- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych** – w przypadku jednej rodziny ustalono konsultacje telefoniczną z terapeutą;
- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi** – nie udzielano pomocy i wsparcia w powyższym zakresie;
- **wspieranie aktywności społecznej** – asystent motywował rodziny do ukończenia kursu;
- **motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych** – w ramach zadania asystent prowadził rozmowy wspierające mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zachęcał do robienia kursów zawodowych. Zadanie realizowane było w trzech rodzinach;
- **udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej** – asystent motywował członków rodzin do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, do utrzymania ciągłości pracy zarobkowej oraz udzielał porad i wskazówek dotyczących poruszania się po rynku pracy. Działania podejmowane były w czterech rodzinach;
- **motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych** - nie udzielano pomocy i wsparcia w powyższym zakresie;
- **udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych** - nie udzielano wsparcia w powyższym zakresie;
- **podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin** – w kontrolowanym okresie zadanie nie było realizowane;
- **prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci** - nie udzielano pomocy i wsparcia w powyższym zakresie;
- **dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej, niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1** - zadanie nie

było realizowane;

- **monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną** – od 2019 r. do 1 lipca 2022 r. Zadanie to realizowane było przez pracowników socjalnych z uwagi na brak asystenta rodziny (zał. nr 13);
- **sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach** - w okresie objętym kontrolą asystent rodziny nie sporządzał opinii dotyczących rodzin;
- **współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny** - jednostki i osoby, z którymi asystent współpracuje najczęściej to: pracownicy socjalni, Policja, PCPR, PUP, Urząd Gminy, placówki oświatowe oraz placówki służby zdrowia;
- **udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej** – w kontrolowanym okresie asystent rodziny nie uczestniczył w zespole ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- **współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9 a lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną** - w kontrolowanym okresie zadanie nie było realizowane.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego. Na terenie gminy Moskorzew nie funkcjonuje placówka wsparcia dziennego, która działała by w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa:

Zgodnie z informacjami przygotowanymi przez Kierownika Ośrodka (zał. nr 1 cz. III) GOPS w Moskorzewie nie zatrudnia specjalistów. Rodziny mogą uzyskać wsparcie specjalistów w PCPR we Włoszczowie oraz innych instytucjach.

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających:

Zgodnie z informacjami pozyskanymi w toku czynności kontrolnych na terenie gminy Moskorzew w kontrolowanym okresie nie funkcjonowała żadna rodzina wspierająca. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej nie podejmował działań w celu tworzenia warunków do działania rodzin wspierających ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo -terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina zobowiązana jest do współfinansowania kosztów pobytu małoletniego w pieczy zastępczej, wielkość tego współfinansowania określona została w art. 191 ust. 9 cyt. ustawy.

Na dzień kontroli tj. 08.07.2022 r., 5 dzieci z 3 rodzin z terenu gminy Moskorzew umieszczonych było w pieczy zastępczej, w tym: 4 w spokrewnionej rodzinie zastępczej i 1 w zawodowej rodzinie zastępczej. Wysokość środków finansowych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej jakie ponosi gmina Moskorzew obrazuje tabela przedstawiona w załączniku nr 1 część V.

Zadanie realizowane prawidłowo.

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że na terenie gminy Moskorzew przebywa 1 rodzina z dwójką dzieci zagrożona kryzysem i przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Monitoring rodziny prowadzony jest przez pracownika socjalnego poprzez wizyty w środowisku rodzinnym, które odbywają się raz w miesiącu. Rodzina nadzorowana jest również przez dzielnicowego. Głównymi problemami w rodzinie są: problemy opiekuńczo-wychowawcze i bezrobocie.

Zadanie realizowane prawidłowo.

6. Koordynowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą do GOPS w Moskorzewie nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Do dnia kontroli Ośrodek nie koordynował żadnych działań względem rodziny, która wnioskowałaby o wsparcie asystenta rodziny w ramach działań wynikających z w/w ustawy. Informacji o możliwych do uzyskania formach wsparcia w powyższym zakresie udzielają pracownicy Ośrodka.

Zadanie nie było realizowane w kontrolowanym okresie.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z kierownikiem GOPS, asystentem rodziny;
- analizy dokumentacji: załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia, statutu i regulaminu organizacyjnego GOPS oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

Ocena realizacji zadań objętych zakresem kontroli:

Organizacja pracy z rodziną na terenie gminy Moskorzew – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Z analizy dokumentów wynika, że nie zawierają one wszystkich zapisów dotyczących zadań realizowanych przez gminę i asystenta rodziny wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny – opracowany i wdrożony *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024* zakłada podstawowe wsparcie w zakresie poprawy jakości życia rodzin z terenu gminy. W dokumencie brak planów odnośnie powstania rodzin wspierających oraz funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, które są elementami wsparcia rodzin w środowisku oraz należą do zadań własnych gminy. Ponadto nie przedstawiono sprawozdania z realizacji *Programu*, o którym mowa w art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – w okresie objętym kontrolą, tj.: od 1 stycznia 2021 r. do końca czerwca 2022 r. Ośrodek nie zatrudniał asystenta rodziny. Asystent zatrudniony został od 1 lipca b.r. Osoba zatrudniona na stanowisku asystenta posiada kwalifikacje zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W umowie zlecenie zawartej z asystentem rodziny brak wpisanych do realizacji zadań określonych w art. 15 ust. 1 pkt 10, 11, 13 i 13a w/w ustawy, co należy uzupełnić.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami, polegającymi na braku ciągłości zatrudnienia asystenta rodziny.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji

opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci – w okresie objętym kontrolą zadanie było realizowane dopiero od lipca br., co oznacza, że przez cały rok 2021 i połowę roku 2022 r. zadanie nie było realizowane z powodu braku zatrudnienia asystenta. Od 1 lipca br. zatrudniony jest asystent, który prowadzi wymaganą dokumentację. Ze względu na krótki czas zatrudnienia asystenta, na dzień kontroli nie wszystkie zadania z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej były realizowane.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – na dzień kontroli gmina Mościszewo ponosiła koszty pobytu 5 dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nie były objęte wsparciem asystenta rodziny.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy – zadanie realizowane prawidłowo.

Koordinowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" - zadanie nie było realizowane w kontrolowanym okresie.

Mając powyższe na uwadze wydaje się następujące zalecenia pokontrolne.

- 1. Regulamin organizacyjny OPS uzupełnić o brakujące zdania asystenta rodziny wynikające z art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej.**
- 2. Przy opracowaniu kolejnego gminnego programu wspierania rodziny uwzględnić realizację zadań własnych gminy, o których mowa w art. 176 pkt. 3b i 3c ustawy.**

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz uwagi zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

3. Zapewnić rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy w formie asystenta rodziny poprzez zatrudnianie asystenta w sposób ciągły.
4. Uzupelnąć zadania asystenta w umowie zlecenia zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. W przypadku umieszczenia dziecka z terenu gminy w pieczy zastępczej dokonywać rozeznania potrzeb w środowisku, w celu objęcia wsparciem asystenta rodziców biologicznych, zgodnie z art. 10 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz. 447) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednakowych egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Katarzyna Arendak

Anna Koniczna

(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mariusz Paszk
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

(zarządzający kontrolę)

guz

